

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiul prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 17. ANULU XII.

Sabiu, in 27 Februaru 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Problemele Sinodului.

Publicaramu in nr. premergatoriu cerculariulu Episcopescu, prin care se conchiama Sinodulu Bisericii greco-orientale din Transilvania pe 22 Martiu la Sabiu. E unu semnu bunu, ca biserica' noastra scie folosi paus'a, ce o face de asta data politic'a, pentru de a se ocupa atatu de seriosu de afacerile sele; dar e unu semnu si mai bunu pentru starea noastra bisericesca, ca pe candu unu altu Ierarchu vecinu—intielegemu pre Esc. Sea Par. Episcopu alu Bucovinei — cerca a deslega cestiunile cele mai vitale ale diecesei sele prin unu felu de informatiuni scrise cerute dela cati-va barbati mai competinti, pe atunci biserica' noastra transilvana, adeveratu canonicesse si adeveratu constitutiunalminte, pentru deslegarea acestoru intrebări t i n o S i n o d u. Deosebirea intre aceste doue forme, de a audi parerile, pasurile si dorintiele bisericii, este forte mare; nu vomu cerca a o desfasura noi, caci e evidinte pentru ori cine, care va sa mediteze unu momentu asup'a eii; de aceea si marturisimu fara reserva, ca dupa parerea noastra cererea celoru catoru-va informatiuni in scrisu dela barbatii bucovineni va sa servesca si pote servi numai spre aceea, ca pe bas'a acestoru informatiuni sa se elaboreze unu felu de proiecte de legi, unu felu de substratu pentru unu fiitoriu Sinodu, de care inse'za atata de multu tier'a vecina si sor'a noastra buna.

Dar sa nu ne slobozimu la asemenari, ca sa nu paremu partinatori! Cerculariulu Episcopescu aduce in legatura Sinodulu acest'a cu celu din 1860; caci acel'a, tinutu in 24 25 si 26 Octobru 1860. hotarise in siedinti'a sea II. § 12. *) „ca la intempleria aceea nenorocosa, candu n'aru urma resolutiuni dorite in obiectulu restaurarei Mitropoliei noastre pana la S. Georgiu 1861, in urm'a caror'a aru trebui sa urmeze convocarea Soborului, precumu se intielege de sine insusi, atunci. . . . Preasfinti'a Sea Parintele Episcopu negresitu sa conchiame iarasi Soborulu diecesanu pe Duminica Mironositeloru, adica pe 8 Maiu 1861. etc. Acesta conchiama se si facuse, dar fiindu tempurile neoportune, trebui sa se revoce, si astfel Sinodulu, ce era sa se adune in 8 Maiu 1861., e convocatu pe 22 Martiu 1864, va sa dica mai numai dupa 3 ani.

In ce stadiu se afla caus'a Mitropoliei noastre astadi, nu suntemu informati de ajunsu; dar cu tote ca dnuarele iarasi vorbescu mai tare de acesta cestiune importanta, totusi o lunga esperintia ne a nvetiatu a nu fi optimisti in nimicu ce e bunu pentru noi. Preste totu caus'a Mitropoliei noastre se pare a nu fi inaintatu intru atata, incatu aru pretinde importantia si santitatea eii, — o impregiurare acest'a, carea negresitu rusinezama multu pre impedeatori, decatu pre impedeati. Nu ne vomu pripiti in sa cu dejudecarea lucrului, ci vomu ascepta raportulu ce credemu ca se va face din partea Ven. Scaunu Episcopescu in caus'a acest'a, de carea depinde atatu de multu unitatea bisericesca, cultur'a spirituala si morala, si prin urmare venitoriulu natiunei romane din Austri'a. Credemu in sa, ca nu preocupamu intru nimicu dorintiele si aspiratiunile credinciosiloru Romani de relegea greco-orientala din Transilvania si din tota monarchia, deca vomu esprime modestane dorintia, ca Sinodulu nu se va dissolve, fara de a aduce vreo decisiune meritoria si energica in acesta cauza. Transilvanii nu mai potu fi surdi la vocile fratiloru sei din Ungari'a, Banatu si Bucovina cari striga 'n lumea larga, ca nu

mai potu ajunge la o stare normala cu trebile loru bisericesci si scolare.

De aceea dar, fiindu caus'a Mitropoliei noastre unu adeveru istoricu, care de-lu voru denega omenii, lu voru proclama petrite, si fiindu totdeodata o cerintia imperativa a presintelui, o datorintia santa a Bisericii noastre catra sine insasi, de aceea, repetimu speranti'a si credinti'a noastra: ca Sinodulu negresitu va aduce unu conclusu multiamitoriu pentru toti interesatii in privinti'a acest'a. (Va urma.)

Protocolu.

ce s'a luatu in siedinti'a Comitetului Asociatiunii transilvane tinuta in 1 Martiu c. n. 1864. sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia dd. membrii Comitetului: Petru Manu, Dr. Pavelu Vasiciu, Nicolau Pope'a, Sav'a Barcianu Popoviciu, Dr. Ioann Nemesiu, Secretarulu II. Ioann Russu Cassierulu Ioann Brote, Controlorulu Aless. Bacu si Archivarulu Vis. Romanu. D. membru alu comitetului Iacobu Bolog'a din caus'a unei bole periculose intre unii membri ai familiei, nepotendu fi de fatia la siedintia, si-a datu consensulu seu la tote lucrurile aceleia.

(Continuare si capetu.)

§ 12. Secretariatulu raportéza, cumca din unele locuri au incursu summe de bani pentru eternizarea memoriei poetulu laureatu Andreiu Muresianu, si cere a se lua dispositiunile, ce se voru pare a fi de lipsa. — DD. Cassieru si Controlorulu se insarcineza, a priimi in depositu banii incursi spre acestu scopu si a duce socotele deosebite despre aceia, publicandu totodata summele si numele oferitoriloru.

§ 13. Se citește raportulu Archivarului Asociatiunii despre cartile cumperate pentru bibliotec'a Asociatiunii in urm'a decisiunii Comitetului dto. . . Maiu si 6 Octobru 1863. — Fiindca unele din opurile acelea inca nu suntu compltate: asiá comitetulu deocamdata nu se afla in positiune a pote assemna spre acestu scopu decatu summa de 117 f. 94 xr. v. a. adica pretiulu esemplareloru completate.

§ 14. Totu cu asta ocaziune Archivarulu Asociatiunii face propunerea, ca Comitetulu sa binevoiesca a lua dispositiunile de lipsa pentru clasificarea cartiloru sosite pe calea ofertelor in folosulu bibliotecei Asociatiunii. — Comitetulu decide, ca pentru clasificarea cartiloru daruite in folosulu bibliotecei Asociatiunii sa se denumesca o comisiune din membrii Comitetului, carea sa aiba missiunea de a revede si a face clasificarea de lipsa intre cartile daruite, rezervandu se totdeodata adunarei generale a Asociatiunii ulterioarele dispositiuni, ce se voru afla de lipsa in asta privintia. — Ca membri acestei comisiuni se denumescu in persoanele ddloru: Dr. P. Vasiciu, Nic. Pope'a si Dr. Ioann Nemesiu.

§ 15. Facendu-se propunere pentru elaborarea tempuraria a unni proiectu de programa pentru adunarea generala viitoare, ce se va tine la Hatiegu in 1 Augusta: Comitetulu afla cu cale a decide, ca d. Secretariu primariu Georgiu Baritiu sa fia pofitu a elabora respectivulu proiectu de programa, si pana la inceputulu lunei lui Maiu a. c. a-lu tramite la Comitetulu Asociatiunii.

§ 16. Se impartasesce Comitetului respunsulu dlui Colectoru Vas. Moldovanu cu privire la scrisoarea Comitetului dto 16 Octobru 1863, prin carea acelu d. Colectoru in urm'a reclamarei dlui Jude processualu Teodoru Ladai facute cu ocaziunea adunarei generale dela Blasiu, — cumca adica dlui aru fi platitu taxa de membru ordinariu pe anulu 1863. inca in 1 Ianuariu alu acelu anu, respunde, cumca d. Reclamante ce e dreptu i-a platitu taxa de 5 f. inca la inceputulu lui Septembrie 1862., in sa acesta taxa i s'a computatu pe anulu, in care a platitu, adica pe 1862, ear nu pe 1863. Apoi alta taxa, si inca in 1 Ian. 1863, dupacum afirméza resp. d. re-

*) Vedi: Actele Soboreloru Bisericii greco-resaritene din Ardealu din 1850 si 1860, — cari se afla de vendiare la tipografia diecesana in Sabiu — pretiulu 50 xr. — si cari suntu de trebuintia neaperata pentru toti, ce au chiamarea mediata ori imediata de a conlucra la afacerile acestei Biserici. (Red.)

clamatoru, nu i-a platitu de locu.— Sa se postésca Rm. D. Vicepresiedinte alu Asociatiunei, — la care a reclamatu, cá sa binevoiesca a-i impartasi respectivului d. reclamante acestu respunsu.

§ 17. D. membru alu Comitului Nicolae Popea propune, cá respectivii DD. colectori ai Asociatiunei, sa fia postiti pe calea Jurnaleloru nationale, a starui pentru trimiterea tacseloru prescise din partea membriloru ordinari ai Asociatiunei pre anulu 186³/₄. — Acesta propunere se priimesce de Conclusu alu seu, din partea comitetului.

§ 18. Secretariatulu reportéza in ordine despre sumele incurse la fondulu Asociatiunei dela siedinti'a din urma, tinuta in 6 Octobre 1863, cu acea observatiune, ca sumele incurse pana la 2 Novembre anulu trecut s'au publicatu in nr. 99 alu Telegrafului Románu, ear celelalte se voru publicá in nrii cei mai deaprópe, si anume: a) prin Escel. Sea D. Presiedinte s'au tramisu din partea d-lui Protopopu Nicolau de Crainicu din Dobr'a 5 f. cá tacsá de membru ord. pe anulu 186³/₄; b) Prin d. Secr. I. G. Baritiu dela d. Colectoriu din Brasiovu Ioann G. Ioan cá tacsá de m. ord. pre a. 1863. 112 f. v. a. c) Prin d. Prot. din Lipov'a Ioanne Tieranu 13 f. 40 xr. cá contribuiuri anuale si colecte; d) Prin d. Colectoru din Poian'a N. Ciugudeanu 17 f. 20 xr. cá oferta din partea junimei románe din Poian'a; e) Dela d. Ioanne Dumbrava Capelanu castrense 5 f. v. a. f) prin d. din Oradea mare Ioanne Gozmanu 13 f. v. a. g) dela d. Advocatu din Aradu Lazaru Ionescu pentru 3 esemp. din protoc. adunárei gen. I. a 60 xr. 2 f. 80 xr. h) prin d. Colectoru Stefanu Valeanu Protopopu in Ardasatu 30 f. v. a. cá taxe pe a. 186³/₄, i) prin D. Protopopu Alimpiu Barboloviciu din Borsia 10 f. cá taxe de m. ord. pe 186³/₄, k) prin d. Iuristu A. Densusianu dela d. Lad. Olteanu 5 f. tax'a pe anulu 186³/₄, l) Deadreptulu la cass'a Asociatiunei dela mai multi membri s'au priimitu 51 f. v. a.; m) dela Esc. Sea D. Vicepresiedinte gub. Lad. de Popu 1 f. tax'a pentru decretulu de membru fundatoru, n) prin d. Practicantu gub. (?Red.) dela d. Dr. Basiliu Pascu 10 f. v. a. tax'a de m. ord. pe anii 1863 si 1864; o) prin d. Administratoru Protopopescu din Noerichiu Greg. Maieru 24 f. cá taxe anuale, p) prin d. Protopopu din Turd'a Ioann Antonelli 10 f. taxe pe 186³/₄, r) prin d. Dr. I. Nemesiu deadreptulu la cass'a Asociatiunei dela doi membri 12 f. v. a. dimpreuna cu tax'a pentru decretu. — Se ia spre sciintia.

§ 19. D. Consiliariu Dr. Pavelu Vasiciu, referéza in caus'a stipendieloru Asociatiunei, cu acea observare, ca D-Sea, pre lenga meseratarea constatata, sia luat de punctu de plecare cu deosebire progresulu eminente alu Concuréntiloru, referéza, cumca preste totu, aci computandu atátu cele 7 stipendia de câte 100 f. destinate pentru auditorii de drepturi cátu si cele 6 de câte 50 f. v. a. destinate pentru Gimnasisti, suntu 72 de concurenti la aceste stipendia.

Comitetulu luandu in seriósá pertractarea conferirea cestiunateloru stipendia, si avendu in vedere conclusele adunariloru gen. II. si III. cu privire la acestu obiectu si-a statoritu de punctu de manecare, firesce pre lángha meseratarea constatata, urmátorele dóue conditiuni: a, ca acei teneri concurenti, cari in anulu trecut s'au bucuratu de usuarea vre unui stipendiu alu Asociatiunei, sa-lu capete si pre a. scolasticu curente, déca si-a pastratu calculii cei buni; b) ca dintre multi concurenti buni, in cátu se póte, sa se impartésca cei mai buni (se intielege si morali), de stipendiele Asociatiunei.

In urmarea acestor'a, Comitulu Asociatiunei a decisu cu unanimitate, ca cestiunatele stipendia sa se asemeze in modulu urmatoriu — 1) Cele 7 stipendia de câte 100 f. destinate pentru auditorii de drepturi, sa le capete Moise Bránsce Iuristu in alu III. anu, Procopiu Lazaru Iuristu in II. anu (acest'a a avutu in anulu trecut), Michaile Stragianu Iuristu in anulu I. (au avutu in anulu trecut stipendiu de 50 f.) Antoniu Schiau Iuristu in IV. anu; Ioanne Nichit'a Iuristu la Pest'a in III. anu; Comanu Chicea Iuristu in I. anu, Ioanne Candrea Iuristu in III. anu. — Juristii stipendiatii Asociatiunei, cari studiazá la Academi'a c. r. din Sabiiu voru debui sa dee mán'a de ajutoriu Secretariului Asociatiunei in lucrurile scripturistice ale cancelariei Assoc. in sensulu conclusului adusu in siedinti'a a II. a adunarei gen. tinute la Blasiu in 8 Septembrie 1863 p. 23.

2. Cele 6 stipendii de câte 50 f. destinate pentru gimnasisti, se conferéza teneriloru: Aureliu Isacu, auditoriu de Clas. VII. gimnasiala c. r. de statu in Sabiiu, Zacharia Benn'a auditoriu de Clas'a VII. la gimnasiulu evangelicu din Sabiiu; ambi acestia au avutu si in anulu trecut, apoi lui Ioanne Micu stud. in VII. cl. la Blasiu; Ghéja Ieronimu in VI. cl. la gimnasiulu evang. din Brasiovu, Nicolae Olariu in VI. cl. in gimnasiulu de statu din Sabiiu si Georgiu Muresianu in VII. cl. in Gimnasiulu luteranu dela Brasiovu.

Aceste stipendia se voru priimi dela cass'a Asociatiunei pre lángha cuitantii vidimate de cátra respectívele Directiuni, care voru fi incunoscintiate despre stipendiatii resp. ai Asociatiunei, danduse toldeodata si la cass'a asemnatiunilo de lipsa.

Ear D-lui referinte alu stipendieloru Dr. Pavelu Vasiciu, i se esprime multiamita din partea Comitului. —

§ 20. D. Controloru Al. Bach, aducandu inainte, cá manufacturele la espositiunea din Brasiovu concediute D-lui spre vendiare, nu se potu nici de cumu vinde cu pretiulu stabilitu de comisiunea stimatoriá din Brasiovu, si cumca acele jacándu nevendute se strica si se consuma cu mare dauna, propune, ca comitetulu sa binevoiesca a luá alte mesuri in asta privintia si anume in privinti'a scaderii pretiului stabilitu, carele e prea mare. —

Decisiune. Vinderea atinseloru manufacturi si cu pretiuri mai moderate, resp. mai estine, se concrede in bun'a aflare si chipsiurea D-lui cassieriu si controloru, cari se voru sci acomodá dupa imprejurári.

Cu acesteá siedinti'a comitetului Asociatiunei, se incheia pre la 12 óre.

Andreiu Baronu de Siagun'a m. p.

Presiedinte.

Ioanne V. Russu m. p.

Secretariu II.

In caus'a Metropoliei románe

greco-orientale din Monarchi'a austriaca aflámu dupa „Bucovin'a“ urmátorele:

„Despartirea Metropoliei románe de cea serbésca peste scurtu tempu va trece in o fasa nóua. De partea romána lucrú cu deosebire Episcopulu Siagun'a, spre a se desface insusi si pre Episcopii sufragani de catra patriarchatulu carlovitianu. Dupa cum aflámu din isvóre de incredere, sa fia sositu in dílele din urma dela M. S. Imperatulu, la cancellari'a aulica ungara o préinalta decisiune, carea demanda, cá in celu mai scurtu tempu sase faca inca odata cercetári profunde in privinti'a acestui obiectu, pe bas'a cároru apoi sa se póta aduce o hotaríre definitivá“

Unu necrologu.

Sabiiu in 25 Februaru. Astadi iar avurámu in Sabiiu o serbatóre trista: immormentarea professorului de cantu in institutulu diecesanu, d. **Ioann Dragomiru**, carele dupa o bóla de langóre de 2 septemáni reposá alaltaieri la 2 óre dupa amédi in cea mai frumósá etate de 30 ani. Cea mai minutiósá grija a mediciloru si cea mai frageda tractare a parintiloru, cari dela nceputulu bólei alergasera ambii din Apoldulu sasescu la Sabiiu si pana la resuffarea din urma nu se clatisera de lángha patulu iubitului unicului loru fiuu, — nu fusera in stare a amaná ór'a mortii. Institutulu diecesanu perde intr'ensulu pre celu d'antáiu alu seu professoru, care introdusese in scóla cantarea cea sciintifica regulata pe note si cá atare fuse incátu-va intemeiatoriulu corului de music'a vocala, care este unulu din ornamentele cele mai frumóse ale institutului nostru. Immormentarea a fostu un'a din cele mai alese. Tinerimea normala si gimnasiala, cárei'a reposatulu fusese parte si catechetu, asemenea cea dela academi'a c. r. de drepturi se aflase in mare numeru impreuna cu dd. professori respectivi; ear tinerimea pedagogico-teologica din institutulu diecesanu, condusa de professorii sei, se nfatiasise intréga. Band'a militara dela reg. Mazzuchelli si corulu tinerimei diecesane esecutara schimbandu-se marsiuri de jale si stichuri de cele sublime din comór'a cea copiósa a bisericiei nóstre. Preste 100 facile, precum si unu stégu negru — semnul juniei — infrumsetiau conductulu. Cá preoti shujitori functiunara PP. Protopopi Pannoviciu, Boddilla si Hannia si Parintele Ieromonachu Germano. Conductulu plecá dela nr. 15. din strad'a macelariloru, si insotitu de o multime nenumarata de ómeni, (Románi nu numai din Sabiiu, ci si din impregiurime) ajunse la biseric'a din Suburbiulu Iosefinu, unde se citira rogatiunile de deslegare si se immormentara remasítele trupesci. Professorulu Bóiu rosti la grópa câte-va cuvinte privitóre la funest'a serbatóre, ear corulu incoroná ceremoni'a cu poesi'a lui Bolintineanu: „Cá robulu ce cántá“. — Dorerea parintiloru, cari dupa 19 ani de studiu prin strainátate vedu pre fiulu lorú punendu-se in mormentu, si inca in pamentu strámu, nu vomu cercá a o descrie; ea e nemarginita. — Ear fericitului adormitu: fia-i tierán'a usóra si ámintirea neperitóre!

Unu testamentu dreptu monumentu.

Din Oradea mare ni se scrie: In 2 Febr. a. c. reposá aicea

o femeia nobila cu numele Ecaterin'a Manuilovits veduva de Domokos, fiica Illustr. sale Maximu Manuilovits, fostulu órecandu preside. in Oradea mare si mai pe urma Episcopulu Versietului, in etate de 69 ani.

Acésta veduva lasá dupa sine o avutia de 14,000 f. v. a. in bani gal'a; si cá o femeia fára familia, si pe cátu de crescuta, pe atáta si buna la sufletu, avutia sea astfelu a testat'o:

Afara de alte manuntisiuri

Bisericei gr. res. din Oradea mare, ce are chramulu Adormirei 2000 f. v. a. Bisericei gr. res. din suburbiulu V. Velence ce are chramulu Michailu si Gavriulu 1000 f. Bisericei gr. res. din Versietu 1000 f. Fundatiunei Jigaiane 2000 f. Si apoi diplomele si portretulu Tatáne-seu voi sa se pastreze, pentru memoria, in Biseric'a Oradiei mare.

Mai pe urma avutia ce va remáne peste acéste legate, sa o mostenésca rudeni'a sea cea mai de aprópe de aceea, Ann'a Rozvány de Ghilarszky, cuacea togméla in sa, ca dupa mórtea eii aceea sa devina in dispositiunea Com. bisericesci din locu; si rudeni'a sea Ann'a de Ghilarszky in totu anulu sa faca pentru dens'a parastasu cátu va tráie ea, cu care ocaziune totdeun'a 50 f. sa imparta la seraci.

Comunitatea bisericésca, de locu, cumu se incunoscintiá despre acéste dispositiuni atátu de marinimóse si filantropice, determiná, si din partea sea in totu anulu pentru reposat'a si parintii eii a se tiné parastasu in sámbat'a nainte de dñu'a cuviosului parinte Maximu dupa sinaxariu. Fia-i *tierán'a* usióra! F.

Ungari'a. Pest'a 1 Mártiu 1864. In data dupa inchiderea sesiunii senatului imperialu se vorbiá prin tóte cercurile despre conchiamarea dietei Ungariei si a Croatiei, si acést'a se credeá cu atátu mai multu, cátu pe de o parte guvernatoriulu terei se aflá in Vienn'a si conferá mai in tóte dílele cu cancelariulu aulicu, eara de alta parte reprezentantii Ardélului in senatulu imperialu, trecendu pre aici, inca ne adusesera dela Vienn'a mangaiarea acést'a. Noi Románii ne-amu bucuratu maitare despre acést'a, cáci déca se va conchiamá diet'a, atunci negresitu provisoriuulu, ce ne amaresee atátu de multu viet'a si ne impedeá cu atáta silnicia desvoltárea, va cautá sa incede, si vomu intrá in constitutiunea garantata prin diplom'a din 20 Octobre 1860; prin urmare prin comitatele desu locuite de Románi vomu avé capi constitutiionali din sinulu nostru si vomu scapá in unele comitate de straini, eara in altele, unde de prezentu domnescu capi de Románi, despre cari in sa se díce, ca mai bine sub straini, cáci celu putinu atunci nu ne va mustrá consciintia, eara inimicii nu ne voru scóte ochii cu ei, *) — in acéste comitate se voru denumí Románi, cu simtiri adeverate nationale, séu celu putinu prin autoritatea deslegatei opinii publice acéi lupi nedumeriti se voru infrená intru cátu-va.

Cándu aseptamu noi mai cu sete conchiamarea dietei, si speramu, ca Ungari'a preste dóue trei luni va avé alta fatia, illusiunile nóstre se nimicira prin aceea ca presentia guvernatoriului in Vienn'a nu e de feliu in legatura cu conchiamarea dietei, ci numai cu fómatea, ce domnesce in Ungari'a, si cu denumirea unoru demnitari mari prin comitate si la consiliulu locotenente regiu din Bud'a. Cu acésta ocaziune in comitatulu Temisiului, precum aveamu noi temere, s'a denumitu de administratoru comitatensu unu Némtiu! Sperantiele nóstre, de a ne vedé dupa atáte plánsori celu putinu odata drepturile respectate, neau insielatu si de asta data. Barbatii, ce stau in fruntea Ungariei, au mai inmultitu nedreptátile, ce dela inceputulu provisoriuulu au comisu fatia cu drepturile natiunei románe, si asiá cu cátu ni-a fostu de dulce speranti'a, despre conchiamarea dietei si despre incetarea provisoriuulu, cu atátu ne e mai dorerosa acum'a insielatiunea. O mica sperantia de mangaiare ni-a remasu inca, cáci se díce de comunu, ca nou denumituulu administratoru aru avé de devisa dreptatea, si ca cunósce ranele comitatului, cari trebuie sa le vindece. Vomu vedé, déca va esercitá si fatia cu Románii dreptatea, si va aplicá amplotiati, precum cere dreptatea, in cercurile romanesci, Románi; vomu vedé, déca va respectá garantat'a de Maiestatea Sea limb'a romána, fára care nu póte fi dreptu, fiindu acéstea ranele cele mai dorerosé ale Comitatului. Tempulu ne va convinge si despre acést'a.

Precum a scrisu corespondintele din Vienn'a in corespundinti'a sea, publicata in Nr. 4. alu Telegrafului a. c., in-tarescu si eu, ca barbatii nostri de incredere n'au fostu pasivi, ci cándu au auditu, ca in comitatulu Temisiului e vorb'a de unu administratoru némtiu, ei au protestatu energicu in contr'a unei atari mesure, si au cerutu pe bas'a parolei M. Sele, date cu ocaziunea incorporárei Banatului, atátu de capu alu co-

*) O sagéta si mai ascutita asup'a amplotiatiilor rom. o retinuramu in tulu'a Redactiunei. Red.)

mitatului, cátu si la innaltulu consiliu regiu din Bud'a, pre unii barbati bravi si loiali din sinulu natiunei nóstre. Protestulu loru in sa, cá multe alte petitiiuni si representatiuni, nu s'a luat in considerare, ci precum se vede apriatu, s'a pusu ad acta. Déca drepturile natiunei nóstre nu se respectéza de feliu; déca pronunciatele préinnaltele intentiuni ale Maiestatii Sele atátu de cumplitu se ignoréza de cátra organele, ce suntu chiamate a le implini, atunci cine va mai cutezá a se indoi despre adevérule, desceperitu in plansórea Romániloru banatieni, substernuta M. Sele in 25 Iuniu a. t., unde anume cu reducere la caus'a acést'a citimu:

„Maiestate! Noi Románii din Banatu nu potemu, de cátu de nou sa ne convingemu, ca barbatii de statu magiari pre cari gratia M. Tale i-a chiamatu a guverná tier'a ungu-résca, ori cátu sa fia ei altmintrea de intiepti si loiali, pentru recunóscrea si respectarea drepturiloru si interesselorú nóstre nationale si limbistice, si preste totu pentru promovarea desvoltárei si prosperitátiú nóstre nici au inima nici price-pere, ba nici macaru cuvenitulu respectu de préinnaltele ordi-natiuni, emanate in acésta privintia.“

Aflu cu cale a citá si a constatá acést'a aici cu atátu mai vertosu, cu cátu chiaru acum'a se vorbesce pe aici prin cercurile celeinformate, ca, fiindu chiaru acum'a aceea plansóre in desbatere la innaltulu consiliu locotenente, chiaru pasagi-ulu suscitatu aru fi, carele aru casioná domniloru respectivi cea mai mare dorere de capu!

In fine aflu de interesu a mai adáuge ce-va la caracte-ristic'a situatiunei politice si din alta parte.

Nu sciu, déca se va fi observatu si airea ca pre la noi, ca de unu tempu incóce din diferite párti magiare se facu repetite incercári de apropiare intre unii corifei ai natiunei magiare si unii fruntasi ai nostri. (De ar dá cerulu, cá conducatoriú sororei natiuni magiare sa se fia convinsu candu-va, ca, afara de o adevarata solidaritate si frátiate cu noi, nu póte existe adevérat'a salute nici pentru dulce-ne patria comuna in generalu, nici pentru natiunalitatea magiara in specialu!)

Informationile, ce avemu noi din pártile Aradului si ale Temisiului, cauta sa marturisimu, ca nu suntu calificate de a ne imbucurá cu ce-va sperantia de doritulu resultatu in acésta privintia, si ni-arú paré fórté ren, déca si numai umbr'a lipsei de resultatu aru cadé in partea nóstra. Deci chiaru cu scopu, de a constatá inaintea lunei si a istoriei, caus'a acést'a, aflu de lipsa a aminti aici o intemplare plausibila.

Facendu-se adeca si aici la noi din mai multe párti la mai multi barbati ai nostri, parte mediulocita, parte nemediu-locitu incercári si intrebári in privintia unui programu pen-tru infrátire patriotica si natiunala, unu ilustru barbatu alu nostru, alu cáruí nume nu sum autorisatu a-lu publicá, in locu de postitulu programu a indreptatu acést'a declaratiune cátra provocatori:

„Frátii magiari aléga din barbatiiloru cei eminenti pre tre i cei mai onesti, mai intiepti, mai devotati patrioti si mai zelosi natiunalisti. Inaintea acestora fia-ne nóue iertatu a ne desfasiurá cu sinceritate starea si pusetiunea nóstra natiunala; apoi densii inchi-puiesca-se pre sine si adorat'a lorú natiune—cu sinceritate de ómeni de omnia—in starea si pusetiunea nóstra, si studi-eze si defiga ei insi acele conditiuni si garantii cari le-arú aflá ei de neaperata lipsa si le-arú pretinde spre asecurarea esistintiei, si desvoltárei si cul-turei natiunale; acele conditiuni si garan-tii, acordate cu onórea natiuni magiare, Románii le voru acceptá si subserie pe nevediate, si unu compromisú pe teme-iulu acelor'a va fi imbrátisiatu cu entusiasmu!“

Acéstu programu, déca mi-e ertatu a-lu numi asiá, so-cotu, ca e calificatu de a demustrá cu evidentia, ca barbatii nostri de frunte nici nutrescu in peptulu lorú tendintie estra-vagante, nici suutu unélt'a vre unei intrige politice straine. Cine in sa aseptá, cá conducatoriú Romániloru banatieni si un-gureni pentru nisce interese meschine sa ajute cu i-va la sugrumarea natiunei nóstre si la saparea mormentului nostru natiunala, acéla fia convinsu, ca s'au insielatu!

Unu Banatiénu.

Bucovin'a. De pe ap'a Bistritiei, in 25 Februariu 1864. Nesce cunoscuti de ai nostri, venindu dela Cernantii, ne aducu iarasi scirea, cumca professoriuulu gimna-sialu de acolo, d. Rudolfu Neubauern, afara de chipu-rile, de cari se folosescu gazetarii spre a capeta abun-nanti la gazetele sele, totu mai intrebuintiéza inca chipulu seu cu totulu particulariu. Ilu adeca provóca si indémna in scóla, pe strate, a casa, in scurtu unde-i da mán'a, pro-ivetiaceii gimnasiali a se prenumérá si a-i castiga prenume-

rafiuni la gazet'a s'a „Bucovin'a“, imbiindu-i sa desfasiere mai alesu parintiloru sei folosulu gazeteloru si anume folosulu gazetei „Bucovin'a.“

Noi nu negam folosulu gazeteloru, nice nu sustinemu, ca cetirea loru, in tempulu de facia n'aru fi o ocupatiune de totu imperatiua, dara afirmamu, cumca cea mai buna recomandatiune pentru ori ce gazeta e gazet'a in sa-si. Insa deca gazetariulu promite multu si face de totu putinu, anuntia un'a si face alt'a, ba, ca diuarele cele mai multe, chiaru si contrariulu: atunci numai acei si mai potu perde timpulu cu gazet'a lui, carii nu sciule alege graulu din neghina si carii se indetuleza cu ce, catu si cumu li se da.

Pe langa aceste scaderi mai cade asupr'a d. Neubauern si prepusulu, ca domnia lui nice pana n'diu'a de asta-di nu s'a lasatu de tendinta s'a germanisatiua, o impregiurare, care-lu discrediteza de toru naintea publiculu ne-nemtiu.

Noi am dori dara, ca d. Neubauern sa-si caute garantiile pentru vieti'a gazetei sele acolo, unde suntu in adeveru de gasitu. — —

Varietati si noutati de di.

(Necrologu.) *) P. Petru Bulzanu, Parochu gr. orientalu in Laculu—negru si Vicariu protopopescu, reposa in 18 Octobru 1863., relasandu 5 fii si 3 fiice impreuna cu veduv'a preotesa curmata de dorere. Toti cati au cunoscutu caracterulu de Preotu si de Romanu alu reposatului, jelescu mortea lui cea prea tempuria. Fia-i tieran'a usiura!

Esamenele semestrale in institutul diocesanu pedagogico-teologicu decurgu in septemana acesta. Presidiulu, fiindu Esc. Sea Par. Episcopu cam patimitoriu, ear P. Protosinchelu absinte, lu porta P. Protopopu Pannovicu.

(Multiamita publica.) Din partea subscrisei se aduce onoratei Reuniuni a femeiloru Romane din Brasiovu pentru darulu celu onestu, care s'a primitu si destinat la diu'a cununii densei—o via multiamita publica, cu acelu micu adausu, ca Dumnedieu sa intrevina, pentrucu poteriile acestui institutu sa totu creasca, si asi se devina in placuta pusetiune, a mai pota intinde mana de ajutoriu si fatia cu alte sorori; si pentrucu acestu institutu sa predomneze multe sute de ani! Buciumu (distr. Fagarasiului) in 6 Martiu 1864. Veronic'a Dobrin, miresa.

Prospectu politicu.

Proiectulu pentru tinerea unei conferintie pentru desfacerea causei germano-danese, se pote privi dreptu nulla. Franci'a—de buna sema ca sa-si resbune asupr'a Engliterei, carea inca nu priimise propunerea lui Napoleonu privitoare la unu congressu europeanu—n'a spriginitu acestu proiectu, Dani'a firesce inca nu, Austri'a si Prussi'a s'au aretatu indiferinti, ori se va tine ori nu se va tine acesta conferintia, si asi ea remase pe josu. Ochii Europei suntu indreptati acumu mai cu sema asupr'a micii Danie, carea pelanga tota micimea sea desfasura o energia, unu curagiu, o cerbieia, cari pe de o parte ne arata, catu de tare e o tiara, unde domnesce solidaritate intre domnitoru si supusi, ear de alta parte ne face a crede, ca la spatele Daniei sta vreun'a din poteriile cele mari, de buna sema Franci'a, ba pote Franci'a si Engliter'a, cari ambe au interesu de a nu lasa pre Germani'a sa se prea intarésca. In amendoune casele senatului imperialu danesu s'au priimitu mai cu unanimitate (afara de patru voci) si fara desbatere adresa catra Regele, in carea se dice, ca tier'a e gat'a a aduce ori ce jertfe pentru continuarea resboiului si pentru sustinerea integritatii si onorei Daniei, si regelui se aduce gratularea si multiamita tieriei, pentru ca a calcatu in urmele precedessorului seu sin'a suspendatu—dupacumu cereau staturile straine—constitutiunea din 18 Novembre 1863. Adresa incheia: „Deca increderea imprumutata lega astfelu rege si poporu, cu inima vesela voru pota cautu ambiila rezultatele resboiului presinte. Traiesca regele! Traiesca brav'a nostra armata! Traiesca iubita nostra patra! — Regele promise a fi totdeun'a cu poporulu seu! — Va sa dica Danii suntu gat'a a se bate pana la cele din urma. Cu catu Danii se nmetiescus mai multu, cu atat'a si aliantia atatu intre Austri'a si Prussi'a, catu si intre ele si cealalta Germania devine mai strinsa, si desbinarile escate intre ele suntu complanate mai de totu.

*) Suntemu rogati, acumu dupa 4 luni, a priimi acesta notitia, carea o priimiramu numai pentrucu sa alinamu dorerea celor n'ramasi. Dintr'alte d. coresp. sa nu se mire ca n'amu adus'o pan'acumu; caci dreptulu de a ne mira e alu nostru, carora ni se scrie destre acesta numai dupa patru luni! Red.)

Din campulu resboiului.

In positiunea armatelor aliene nu s'a facutu in dilele din urma nici o schimbare. Danii se ntarescu din respoteri in sianturile dela Duppel; pe tota diu'a luca cate 6000 feciori. Gen. prussu Wrangel, pelanga tote incercarile de a-lu retine in postulu lui de comandante supremu alu trupeloru aliante, si-a datu dimissiunea, si comand'a suprema era paci a se incredintia printiului Carolu din Prussi'a; dar desavoindu-se imputarea ce i se facuse, si dandu-i-se voia de a inainta in Lutland, si-a retrasu dimissiunea si a remasu in postu. Si de partea danesa a dimissiunatu comandantele supremu de Meza si in loculu lui s'a denumitu generalulu Gerlach. Tota armata danesa, angagiata la lupta, face 25—30,000 feciori, dintre cari cam a trei'a parte in fortareti'a Frederici'a. Ministrulu danesu de resbelu sa fia dispusu, ca pana n'15 Martiu toti Holsteinesii (Nemti) din armata danesa sa se dimita.— In 3 Martiu c. n., dupa telegramele printiului Fridericu Carolu, a fostu o ncaieratura vivace intre anteposturile dela Duppel si Wielhoi; perderile de ambe partile au fostu mici.— Marin'a danesa a nceputu a bloca porturile germane.

Mai nou.

Diuarele nemtiesci iara alarmeza lumea cu miscari resbelice din Itali'a. Unu manifestu alu regelui Victoru, prin carele bataliunile se intarescu pana la 507 feciori, si mobilarea mai multoru bataliuni de guarda, potu sa aiba vre-o insemnata serioua, dar potu sa fia si numai demonstratiuni militare.

„Hermannstädter Ztg.“ etc. aduce in numerulu seu de alaltaeri o scrisore a ministrului turcescu Aali pasi'a indreptata catra principele Cuz'a, prin carea cestui din urma, aducendu-se aminte de tractate mai vechi si mai noue, i arata, ca nu are cuventu sa inarmeze, dupacumu inarmeza. (Port'a seu ministrulu si-au uitatu, ca tractate au esistatu si mai inainte si cu tote acestea Romani'a—fiindu de dens'a comdamnata a fi cu manile gole—au fostu bantuita chiaru decatra Turci'a protrectice, si rupta de celu carele s'au sculatu mai de diminetia. De studi'a ministrulu turcescu istori'a patriei sele si a tieriloru invecinate, nu potea scrie ce au scrisu.)

In tempulu din urma s'au votatu de camera mai multe proiecte de insemnate, precum cele de inarmarea tieriei si acum de nou concessiunea la cladirea drumului de feru in Romani'a moldoveana cu o maioritate insemnata de 70 voturi contr'a 16.

Nr. 79—1

EDICTU.

Rafil'a nascuta Rokfsin din Mehkerék, inca in a. 1860 1 di Novembre au inceputu procesu de totala despartire in contr'a barbatului seu Parteniu Trajanu; deci acela se indatoréza, ca pe 28 Apriliu a. e. diminetia la 8 ore sa se infatisieze naintea subscriului judetiu consistorialu, caci la casu din protiva si in nefiinti'a lui de fatia se voru decide cele prescise de SS. Canone ale bisericei nostre dreptu marturisitoare.

Din siedinti'a consistoriala, din 10 Februaru 1864 tinuta in V. Velencez.

Consistoriulu gr. orientalu din Oradea mara.

Preturile de piatia

din Sabiu, Marti in 25 Febr. (8 Martiu) 1864.

	fl.	xr.
Grálu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de coda „	3	7
Seoar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	80
„ de midilocu „	2	53
„ de coda „	2	27
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	73
„ de midilocu „	1	67
„ de coda „	1	60
Cuecuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	7

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vien'a 26 Febr. (9 Mart.) 1864.

Metalicele 5%	71 33	Actile de creditu	177 80
Imprumulu nat. 5%	79 30	Argintulu	119 70
Actile de banca	771	Galbinulu	5 73